

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/50/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214200244
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7214200244.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Jarmily Maximovej v spore žalobcu Tepláreň Košice, a.s., so sídlom Košice, Teplárenská 3, IČO: 36 211 541, zast. IURISTICO s.r.o., so sídlom Košice, Cimborkova 13, IČO: 36 588 041, proti žalovanému WAGNER SERVISCENTRUM s.r.o., so sídlom Prešov, Hlavná 111, IČO: 36 586 145, zast. JUDr. Mariánom Pállom, advokátom, so sídlom Košice, Bauerova č. 14, o uloženie povinnosti zdržať sa užívania nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 36C/3/2014-156 z 8.9.2017 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Návrh na prerušenie odvolacieho konania zamietá.

Žalovanému priznáva náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozsudkom žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť trovy konania žalovaného v plnom rozsahu.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa prejazdu motorovými vozidlami, pešieho prechodu a akéhokoľvek vstupu na pozemok parc. č. XXXX/XX, evid. v katastri nehnuteľností na LV č. XXXXX pre kat. úz. C.Ď. G. na tom skutkovom základe, že na tomto pozemku v jeho vlastníctve, je postavená cestná komunikácia, ktorú žalovaný bez právneho dôvodu alebo jeho súhlasu, a to i napriek jeho opakovaným výzvam na zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva, využíva na prístup k nehnuteľnostiam, ktorých je žalovaný výlučným vlastníkom (stavba a pozemok evid. v katastri nehnuteľností na LV č. XXXXX pre kat. úz. C. G.). Podľa žalobcu žalovaný neoprávneným užívaním cestnej komunikácie obmedzuje nielen jeho ako vlastníka, ale aj iné osoby, ktoré užívajú prístupovú cestu na základe nájomnej zmluvy uzavretej so žalobcom, žalovaný častými prejazdmi motorových vozidiel zároveň závažným spôsobom zaťažuje komunikáciu a tým ju poškodzuje, pričom však sa odmieta podieľať na nákladoch spojených s jej údržbou. S poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/188/2016 z 31.1.2017 argumentoval, že nejde o verejnú účelovú pozemnú komunikáciu, preto ju žalovaný nemôže bez súhlasu žalobcu užívať.

3. Súd po vykonaní dokazovania uzavrel, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemku parcela registra „C“ č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 2.470 m², k.ú. C. G., zapísanej na LV č. XXXXX, že pozemok žalovaný dlhodobou (min. 17-18 rokov) využíva na prechod k nehnuteľnostiam vo svojom výlučnom vlastníctve, kde vykonáva podnikateľskú činnosť a že žalovaný na svoje nehnuteľnosti nemá možnosť žiadneho iného prístupu ako po pozemku patriacom žalobcovi. Konštatoval, že zásadným

pre rozhodnutie vo veci bolo zistenie, či za daného právneho a skutkového stavu prichádza do úvahy zakázať žalovanému prejazd a prechod k jeho nehnuteľnostiam po pozemku a či je za existujúcej situácie výkon práva žalobcu v súlade s dobrými mravmi a po právnom posúdení podľa § 123, § 126, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Podľa názoru súdu bez ohľadu na skutočnosť, či sa na spornom pozemku žalobcu nachádza verejná účelová komunikácia alebo nie, žalobcom uplatňovaný výkon jeho vlastníckeho práva podľa § 126 OZ je v tomto prípade v rozpore s dobrými mravmi, pretože žalovaný nemá inú možnosť prístupu na svoje nehnuteľnosti, len cez pozemok vo vlastníctve žalobcu. Preto žalobcom požadovaný zákaz by žalovanému absolútne zamedzil vykonávať vlastnícke právo k jeho nehnuteľnostiam a navyše, podľa úvahy súdu, by mu bola skomplikovaná jeho existujúca podnikateľská činnosť, ktorú v daných nehnuteľnostiach prevádzkuje.

4. Súd uviedol, že k rovnakému záveru (rozpor s dobrými mravmi) dospel aj Krajský súd v Košiciach v obdobnom spore žalobcu Tepláreň Košice, a.s. proti Ing. G. D. v rozsudku sp. zn. 1Co/291/2016 zo 14.6.2017, v ktorom sa žalobca rovnako domáhal uloženia povinnosti zdržať sa prejazdu motorovými vozidlami, pešieho prechodu a akéhokoľvek vstupu na jeho pozemok parc. č. XXXX/XX k. ú. C. G.. Súd citoval z uvedeného rozsudku, že „Vlastníkom tak závodu Teplárne Košice, ako aj objektov spravovaných inými štátnymi organizáciami bol Československý štát. Išlo teda o jednotné vlastníctvo jedného subjektu. V takomto zmysle je potrebné vnímať aj účel zhotovenia účelových komunikácií slúžiacich na dopravné spojenie jednotlivých objektov v rovnakom socialistickom vlastníctve. Rozčlenením tohto jednotného vlastníctva po zmene spoločenského systému v rámci privatizácie národného majetku takto vzniklo osobitné vlastníctvo rôznych subjektov k pôvodne spoločnému majetku. Noví vlastníci takto však nadobudli vlastnícke právo, ktoré bolo často zaťažené, resp. obmedzené užívaním viacerých novovzniknutých vlastníkov a výkon vlastníckeho práva spôsobom ako to vykonáva žalobca k takto novonadobudnutej nehnuteľnosti, ktorá v minulosti slúžila viacerým inštitúciám, aj keď v spoločnom vlastníctve by mohol predstavovať výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, teda v rozpore s ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.“ a skonštatoval, že sa s týmto stanoviskom Krajského súdu v Košiciach stotožňuje.

5. Ďalej súd po právnom posúdení podľa § 151n, § 151o ods. 1, § 134 ods. 1, 3, § 129, § 130 OZ uviedol, že žalovaný svojim dlhodobým dobromyseľným používaním pozemku žalobcu na prechod k svojim nehnuteľnostiam zo zákona vo svoj prospech vydržal vecné bremeno zodpovedajúce právu prechodu k príslušným nehnuteľnostiam, keď splnenie zákonných podmienok na vydržanie vecného bremena videl v tom, že žalovaný užíva pozemok žalobcu dlhodobo, minimálne 17-18 rokov, resp. predchádzajúci vlastníci užívali túto nehnuteľnosť už od vzniku príslušného areálu, k čomu došlo v roku 1964, čo súd zistil zo skôr citovaného rozsudku Krajského súdu v Košiciach, pričom z tejto dlhodobosti aj z celkového kontextu veci je zrejmé, že žalovaný (prípadne aj jeho právny predchodcovia) právo prechodu užívali v dobrej viere, že im toto právo patrí a tento záver podporuje aj fakt, že iná možnosť prístupu k týmto nehnuteľnostiam neexistuje a navyše vyplýva zo zákonného predpokladu daného ust. § 130 ods. 1 OZ, podľa ktorého sa pri pochybnostiach predpokladá, že držba je oprávnená. Súd poukázal na to, že zákonná možnosť vydržať vecné bremeno existuje od 1.2.1992 (zákon č. 509/1991 Zb.) a žalovaný, prípadne jeho právny predchodca (skorší vlastníci nehnuteľností) ako dobromyseľný držiteľ práva prechodu cez pozemok žalobcu (parc. č. XXXX/XX v k. ú. C.) musel vecné bremeno práva prechodu po tomto pozemku vydržať po uplynutí 10 rokov od 1.1.1992, t.j. príslušné vecné bremeno existuje od 2.1.2002. Pretože žalovaný vydržal vecné bremeno zodpovedajúce právu prechodu k príslušným nehnuteľnostiam a navyše výkon práva požadovaný žalobcom je v rozpore s dobrými mravmi, z ktorých dôvodov súd dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby a zamietol ju, nepovažoval súd pre rozhodnutie vo veci vyriešiť aj otázku, či komunikácia na príslušnej parcele žalobcu je verejnou účelovou komunikáciou alebo nie, resp. prípadne aký je právny režim existujúcej cesty.

6. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP a v konaní úspešnému žalovanému priznal plnú náhradu trov konania.

7. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a

žalobe vyhovieť, eventuálne zrušiť napadnutý rozsudok a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania. Namietal právny názor súdu, že vykonáva vlastnícke právo k svojej nehnuteľnosti v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ má na mysli právne úkony či faktické správanie uskutočnené v občianskoprávných vzťahoch ako hmotnoprávne úkony. Žalobca pritom žiadnym spôsobom nekonal v rozpore s dobrými mravmi - najmä predmetný pozemok a cestné teleso na ňom umiestnené neohradil, neopatril závorou či iným zariadením a fakticky žiadnym spôsobom nezamedzil žalovanému v prístupe k jeho nehnuteľnostiam. Žalovaný navyše ani raz v konaní nepoukázal na to, že žalobca vykonáva vlastnícke právo v rozpore s dobrými mravmi. Na to, aby súd mohol posúdiť, či sa jedná o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi, musel by žalovaný túto skutočnosť tvrdiť (§ 150 ods. 1 CSP), následne by súd dostal priestor, aby prípadné uplatňovanie práv v rozpore s dobrými mravmi mohol posudzovať, potom by bolo potrebné k tomuto vykonať dokazovanie. Nič z toho však v spore uskutočnené nebolo. Až v odôvodnení rozsudku sa prvýkrát vyskytlo spojenie „v rozpore s dobrými mravmi“. Súd svojím postupom tak spôsobil nerovnosť strán v prospech žalovaného a porušil princíp kontradiktórnosti, keď sám, bez procesnej aktivity žalovaného „našiel“ dôvod pre zamietnutie žaloby. Vytkol súdu, že „konflikt“ medzi vlastníckym právom žalobcu k nehnuteľnosti a vlastníckym právom žalovaného k nehnuteľnostiam, na prístup ku ktorým užíva nehnuteľnosť žalobcu, vyriešil v prospech žalovaného, keď jemu poskytol ochranu na úkor vlastníckeho práva žalobcu, teda že ochrana vlastníckeho práva žalobcu musí ustúpiť záujmu na ochranu vlastníckeho práva žalovaného. Poukázal na to, že žalovaný mal v priebehu celého konania možnosť (právo) domáhať sa vzájomným návrhom zriadenia vecného bremena podľa § 151o ods. 23 OZ, obsahom ktorého by bola povinnosť žalobcu strpieť užívanie svojej nehnuteľnosti žalovaným, ktorej by však zodpovedala povinnosť žalovaného znášať primerané náklady na zachovanie a opravy veci podľa § 151n ods. 3 OZ. Tým by bol žalobca odškodnený, resp. by mu bola poskytnutá náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva. Bolo preto na mieste žalobe vyhovieť a neposkytnúť ochranu vlastníckemu právu žalovaného, keďže bol k dispozícii menej invazívny a najmä menej obmedzujúci prostriedok, t.j. zriadenie vecného bremena za náhradu. Dal v tejto súvislosti do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 740/1999 z 10.11.2000 podľa ktorého okrem iného „Pri posudzovaní podmienok pre aplikáciu § 3 ods. 1 OZ je však vždy treba brať do úvahy princíp vlastníckej slobody, vyjadrený tiež v čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorej vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za náhradu. Ak zamietá súd vlastnícku žalobu preto, že uplatnenie práva vlastníka na ochranu je v rozpore s dobrými mravmi, ide v podstate o prípad núteného obmedzenia vlastníckeho práva“. Výklad prijatý súdom prvej inštancie o rozpore podanej žaloby s dobrými mravmi tak nie je ústavne konformný a rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nestotožnil sa s názorom súdu, že žalovaný vydržal právo zodpovedajúce vecnému bremenu, na čo poukázal už vo svojom vyjadrení v priebehu konania, keď mal za to, že žalovaný nesplnil základný predpoklad pre vydržanie a to oprávnenosť držby. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu vec alebo právo patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať na okolnosti, za ktorých vôbec mohlo vecné bremeno vzniknúť, teda i k právnemu dôvodu (titulu), ktorý by mohol mať za následok vznik práva. Poukázal na súdnu prax, podľa ktorej o vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nejde vtedy, ak sa ten, kto právo vykonáva, domnieva, že pozemok, ku ktorému právo vykonáva a ktorý je vo vlastníctve fyzickej osoby, patrí obci, a ak tento pozemok slúži k prechodu a prejazdu tiež iným fyzickým osobám. V takomto prípade údajný oprávnený držiteľ nie je v dobrej viere, že mu vo vzťahu k vlastníkovi pozemku patrí právo prechodu a prejazdu cez uvedený pozemok (len faktický výkon tohto práva k vydržaniu nepostačuje). Citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 3 Cdon 398/96 zo 16.12.1998, podľa ktorého „Ak právo k cudzej veci bolo vykonávané na základe súhlasu vlastníka, ktorý mohol svoj súhlas kedykoľvek odvolať, nemohol takýto súhlas založiť dobrú vieru držiteľa o vzniku a existencii práva, ktoré by mohlo mať povahu vecného bremena“ ako aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2 Cdon 1728/97 z 18.11.1999, podľa ktorého „Kto užíva cudzí pozemok v domnienke, že ide o verejnú cestu, nie je v oprávnenej držbe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu“. Žalovaný nemohol vydržať právo zodpovedajúce vecnému bremenu, pretože užho absentoval právny titul, na základe ktorého by sa mohol domnievať, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Vytkol tiež súdu, že nepožal jeho argumentáciu k nemožnosti vydržať právo zodpovedajúce vecnému bremenu žalovaným ako prostriedok procesného útoku a odôvodnenie rozsudku neobsahuje vysvetlenie, ako súd posúdil túto právnu argumentáciu. Súd prvej inštancie tak nenaplnil základné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku a tým porušil právo žalobcu na riadne odôvodnenie rozhodnutia a tým aj jeho právo na spravodlivý proces. Súd nevykonal ním navrhnutý dôkaz, a to obhliadku pozemku v jeho vlastníctve, ku ktorému návrhu sa pripojil aj žalovaný a to napriek tomu, že Krajský súd v Košiciach v

dvoch konaniach posúdil právnu povahu cesty odlišne - v rozsudku sp. zn. 6Co/188/2016 z 31.1.2017 odvolací súd ustálil, že cestné teleso umiestnené na pozemku vo vlastníctve žalobcu zdieľa právny režim pozemku, na ktorom je umiestnená, teda na cestné teleso je potrebné prihliadať ako na súčasť pozemku a teda sa nejedná o pozemnú (účelovú komunikáciu), preto žalovanému nepatrí právny titul na užívanie cestného telesa, v rozsudku sp. zn. 1Co/291/2016 zo 14.6.2017 zase odvolací súd ustálil, že cestné teleso umiestnené na pozemku vo vlastníctve žalobcu napĺňa znaky pozemnej komunikácie a že sa jedná o verejnú účelovú komunikáciu, keďže je verejne prístupná. Zdôraznil, že v prípade cestného telesa umiestneného na jeho pozemku sa jedná nanajvýš o účelovú komunikáciu, pričom právo užívať účelové komunikácie verejnosti (tretím osobám) nepatrí, a to bez ohľadu na to, či sa jedná o verejnú účelovú komunikáciu alebo neverejnú účelovú komunikáciu. Po citácii ust. § 1 ods. 2, § 6 ods. 1 cestného zákona č. 135/1961 Zb. uviedol, že rozšíriť režim všeobecného užívania pozemných komunikácií extenzívnym výkladom zákona na účelové komunikácie nie je možné. Pokiaľ cestný zákon a ani iný zákon výslovne neukladá vlastníčkovi účelovej komunikácie strieť jej užívanie tretími osobami, nemožno takéto oprávnenie pre tretie osoby konštruovať nesprávnym výkladom zákona tak, ako to urobil súd prvej inštancie. Ak by bolo zámerom zákonodarcu umožniť tretím osobám užívanie verejných účelových komunikácií, zaiste by do výpočtu pozemných komunikácií, na ktoré sa režim všeobecného užívania vzťahuje (§ 6 ods. 1 cestného zákona), zahrnul i verejné účelové komunikácie. Výklad súdu prvej inštancie týkajúci sa všeobecného užívania účelových komunikácií je nielen v rozpore s doslovným znením § 6 ods. 1 cestného zákona a v rozpore s výkladovými pravidlami v Ústave ale i s vyhl. 35/1984 Zb. ktorou sa vykonáva cestný zákon. Podľa § 22 ods. 3 tejto vyhlášky o právnych pomeroch účelových komunikácií platia všeobecné predpisy, teda predovšetkým režim užívania podľa OZ, pričom režim užívania verejných a neverejných účelových komunikácií je rovnaký a plne podliehajúci OZ. V intenciách uvedeného sa zdá byť pravdepodobný záver, že je to práve vlastníč účelovej komunikácie, ktorý rozhoduje o spôsobe užívania takejto pozemnej komunikácie, o to viac o tom, kto a za akých podmienok ju bude môcť užívať. Ak by mal vlastníč účelovej komunikácie trpieť jej užívanie tretími osobami bez toho, aby mu z toho plynuli finančné prostriedky na jej údržbu, prevádzku, či rekonštrukciu, vytvorilo by to neodôvodnenú nerovnosť medzi vlastníckmi jednotlivých pozemných komunikácií a to v neprospech vlastníka účelovej komunikácie. Vyslovil názor, že vzhľadom na uvedené režim všeobecného užívania pozemných komunikácií nemožno aplikovať na účelové komunikácie ako pozemné komunikácie spravidla vo vlastníctve právnických a fyzických osôb. Je pritom nevyhnutné rešpektovať § 22 ods. 3 vykonávacej vyhlášky k cestnému zákonu, ktorá ako jediný právny predpis výslovne stanovuje právne pomery účelových komunikácií, keď odkazuje na použitie OZ.

8. Žalovaný v písomnom vyjadrení navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zopakoval, že nemá inú možnosť prístupu na svoje nehnuteľnosti ako po pozemku žalobcu. Pokiaľ ide o námietky žalobcu týkajúce sa porušenia práva na spravodlivý proces a nevykonanie navrhovaného dôkazu uviedol, že z práva na spravodlivé súdne konanie síce vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že ak majú význam pre rozhodnutie vo veci. Vytykaná vada nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia resp. nevykonania dôkazu nedisponuje potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vyjadril názor, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a interpretoval a žalobca mylne v odvolaní poukazuje na stav vlastníctva, pričom žalovaný a súd odôvodnenosť oprávnenia práva prechodu - právnym titulom označujú dobromyseľnosť prechodu po pozemku žalobcu po dobu stanovenú zákonom.

9. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu zotrval na skutočnostiach uvedených v odvolaní.

10. Dňa 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok Podľa prechodných ustanovení tohto zákona uvedených v § 470 ods. 1 ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

12. Odvolací súd postupoval v zmysle ust. § 382 CSP (ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili) a stranám poskytol možnosť vyjadriť sa použitiu § 1 ods. 2, § 3d ods. 1-4, ods. 6, § 4 ods. 1, § 4a ods. 1, § 4b, § 6 ods. 1, 2, § 22 ods. 1, 3 zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, ktoré pri doterajšom rozhodovaní neboli použité a sú pre rozhodnutie veci rozhodujúce.

13. Podľa ust. § 1 ods. 2 zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, pozemné komunikácie sa rozdeľujú podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia na a/ diaľnice, b/ cesty, c/ miestne komunikácie, d/ účelové komunikácie.

14. Podľa ust. § 3d ods. 1 až ods. 4 zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, diaľnice, cesty pre motorové vozidlá a cesty I. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez colné priestory a obce sú vo vlastníctve štátu, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Diaľnice, cesty pre motorové vozidlá a cesty I. triedy, ktorých verejným obstarávateľom je Slovenská republika na základe koncesnej zmluvy podľa osobitného predpisu (ďalej len "koncesné cesty"), sú vo vlastníctve štátu. Cesty II. triedy a III. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez obce sú vo vlastníctve samosprávneho kraja, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Prejazdne úseky ciest II. a III. triedy cez colné priestory sú vo vlastníctve štátu. Miestne komunikácie sú vo vlastníctve obcí. Účelové komunikácie sú vo vlastníctve štátu alebo iných právnických osôb alebo fyzických osôb.

15. Podľa ust. § 3d ods. 6 zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, vlastníci a správcovia pozemných komunikácií sú povinní pozemné komunikácie udržiavať v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý sú určené.

16. Podľa ust. § 4 ods. 1 zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, diaľnice sa budujú ako pozemné komunikácie smerovo rozdelené s obmedzeným pripojením a prístupom, vyhradené len pre motorové vozidlá s určenou povolenou rýchlosťou podľa osobitného predpisu, s mimoúrovňovými kríženiami a križovatkami s ostatnými komunikáciami.

17. Podľa ust. § 4a ods. 1 zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, cesty vrátane ich prejazdnych úsekov cez colné priestory a obce sú pozemné komunikácie zaradené do cestnej siete. Do cestnej siete patria aj pozemné komunikácie mimo súvisle zastavaného územia alebo územia určeného na zastavanie, ktoré spájajú železničné stanice, terminály kombinovanej dopravy, letiská pre pravidelnú verejnú dopravu a verejné prístavy s diaľnicami a cestami, ak neslúžia ako účelové komunikácie prevažne na prevádzku alebo na správu týchto zariadení.

18. Podľa ust. § 4b zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, miestnymi komunikáciami sú všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych komunikácií. Siete miestnych komunikácií sa budujú a udržiavajú v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou tak, aby uľahčovali osídlenie a vyhovovali potrebám miestnej dopravy, prípadne poľnohospodárskej dopravy, a ak to vyžadujú všeobecné záujmy, aj potrebám diaľkovej dopravy a potrebám obrany štátu.

19. Podľa ust. § 6 ods. 1 a ods. 2 zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, premávku na pozemných komunikáciách upravujú osobitné predpisy; v ich medziach smie každý užívať diaľnice, cesty a miestne komunikácie obvyklým spôsobom na účely, na ktoré sú určené (ďalej len "všeobecné užívanie"). Užívateľ sa musí prispôbiť stavebnému stavu a dopravno-technickému stavu dotknutej komunikácie; nesmie ju poškodzovať alebo znečisťovať. Všeobecné užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií podlieha spoplatneniu podľa osobitných predpisov.

20. Podľa ust. § 22 ods. 1 a ods. 3 zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, účelové komunikácie slúžia spojeniu jednotlivých výrobných závodov alebo jednotlivých objektov a nehnuteľností s ostatnými pozemnými komunikáciami alebo komunikačným účelom v uzavretých priestoroch alebo objektoch. Účelové komunikácie sa členia na verejné a neverejné. Účelové komunikácie v uzavretých priestoroch alebo objektoch sú neverejné. Verejnú účelovú komunikáciu môže príslušná obec vyhlásiť za neverejnú len so súhlasom jej vlastníka.

21. Žalobca vo vyjadrení k výzve odvolacieho súdu tak ako vo svojom odvolaní opäť uviedol, že súd nevykonal dokazovanie potrebné na ustálenie právnej povahy cestného telesa umiestneného na pozemku v jeho vlastníctve, že nevykonal obhliadku na mieste samom, poukázal na precíznosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 6Co/188/2016, v zmysle ktorého aj žalobca zastáva názor, že v prípade cestného telesa umiestneného na jeho pozemku sa nejedná o pozemnú komunikáciu ale ide iba o spôsob usporiadania pozemku, pričom je vecou súdu, ako vzhľadom na závery vykonaného dokazovania posúdi povahu cestného telesa. Právny predpis (alebo jeho výklad), ktorý by umožňoval tretím osobám užívať účelové komunikácie v súkromnom vlastníctve (§ 3 ods. 4 cestného zákona) v inom ako verejnom záujme, inak ako v nevyhnutnej miere a bez primeranej náhrady by bol v rozpore s čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy SR. Žalovaný užíva nehnuteľnosť žalobcu za účelom prístupu k svojim nehnuteľnostiam, ktoré užíva na podnikateľský účel. Takéto užívanie nehnuteľnosti žalobcu nenapĺňa podmienku verejného záujmu, pretože žalovaný užíva nehnuteľnosť žalobcu čisto v záujme súkromnom, navyše žalobcovi neposkytuje nájomné či inú náhradu, nepodieľa sa ani na úhrade nákladov spojených s jej údržbou a prevádzkou. Žalobca preto nie je povinný trpieť užívanie svojej nehnuteľnosti žalovaným a je na mieste žalovanému uložiť, aby sa zdržal jej užívania, pretože nie sú splnené ústavou stanovené podmienky, aby žalobca bol musel trpieť nútené obmedzenie svojho vlastníckeho práva. Na podporu svojej argumentácie poukázal na to, že cesta na jeho pozemku bola vybudovaná v rámci výstavby závodu teplárne v Košiciach v 60. - 70. tých rokoch 20. storočia, t.j. nie ako samostatná stavba. Cesta bola vybudovaná a určená na účel, ktorým je spojenie jednotlivých častí závodu Teplárne v Košiciach. Vyjadril názor, že nie je možné akceptovať právny stav, ktorý umožňuje užívať účelové komunikácie v súkromnom vlastníctve tretím osobám. Navrhol prerušiť súdne konanie za účelom podania návrhu Ústavnému súdu Slovenskej republiky na konanie o súlade právnych predpisov s Ústavou, konkrétne na rozpor § 6 ods. 1 cestného zákona, resp. jeho časti, ktorá zaraďuje medzi pozemné komunikácie určené na všeobecné užívanie aj účelové komunikácie vo vlastníctve fyzických a právnických osôb s čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy SR.

22. Žalovaný na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že nemá námietky k použitiu citovaných ustanovení pri rozhodovaní vo veci. Otázkou cestného zákona sa zaoberal žalovaný vo svojich písomných vyjadreniach z 15.8.2016 a 27.10.2016 a tiež na pojednávaniach 8.9.2017 a 18.11.2014 a žalobca vo svojich písomných vyjadreniach zo 6.10.2016, 18.12.2015 a z 5.12.2014.

23. V prejednávanej veci nebolo sporné, že vlastníkom pozemku parc.č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 2470 m² je žalobca, nebolo sporné ani to, že na tomto pozemku je postavená cestná komunikácia, ktorú (okrem iných subjektov) využíva ako výlučnú cestu na prechod, prejazd, k svojim pozemkom žalovaný. Žalovaný sa iným spôsobom, inou ako spornou cestou, na svoje pozemky nemôže dostať, čiže táto je preňho jedinou prístupovou komunikáciou. Uvedená cestná komunikácia je podľa strán sporu riadne označená názvom ulice Teplárenská.

24. Súd v priebehu konania (na pojednávaní dňa 8.9.2017) okrem iného vykonal dokazovanie oboznámením sporových strán s obsahom spisu Okresného súdu Košice II sp. zn. 22C/4/2014 (na tento samotné strany poukazovali a bol navyše právnym zástupcom strán známy z dôvodu, že v ňom v obdobnej veci totožného žalobcu a pri totožnom predmete konania takisto poskytovali právne služby) z ktorého vyplýva, že Teplárenská ulica fakticky slúži na prepojenie cesty pre motorové vozidlá na Slaneckej ul. v Košiciach s nehnuteľnosťami (stavbami a pozemkami) tvoriacimi areál teplárne prevádzkovej žalobcom, ale aj s nehnuteľnosťami vo vlastníctve iných subjektov, vrátane žalovaného v danej lokalite situovaných či už na Teplárenskej ul. alebo na ňu komunikačne napojenej Teslovej ul. Sporná cesta je v celej dĺžke osvetlená a sú na nej umiestnené aj zvislé dopravné značky. Pri ustálení charakteru tejto cestnej komunikácie z pohľadu cestného zákona a následnom zodpovedaní otázky právneho režimu jej užívania podľa predpisov verejného práva súd poukázal na dopravný význam, určenie a technické vybavenie (§ 1 ods. 2 zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov) spornej pozemnej komunikácie, ktorá je nepochybne všeobecne prístupnou a aj takto užívanou a názvom pomenovanou ulicou (§ 4b ods. 1 zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov) v intraviláne mesta Košice v lokalite Nižné Kapustníky, na ktorú nadväzuje i iná verejne prístupná ulica (Teslová), čo predurčuje jej charakter byť plnohodnotnou miestnou komunikáciou. Z dôvodu, že nie je vo vlastníctve obce (Mesta Košice) a nebola ani zaradená do siete miestnych komunikácií, z hľadiska cestného zákona je potrebné ju považovať za komunikáciu účelovú, nachádzajúcu sa mimo uzavretých priestorov alebo objektov, keďže znaky, vyžadované zákonom pre tento druh pozemnej komunikácie (slúži spojeniu jednotlivých výrobných závodov alebo jednotlivých objektov a nehnuteľnosti

s ostatnými pozemnými komunikáciami) spĺňa. Spornú cestu postavil vlastník pozemku (v tom čase Československý štát) za účelom komunikačného prepojenia teplárne postavenej v období rokov 1962 až 1970 s cestou na Slaneckej ulici v Košiciach, pričom na tento účel táto komunikácia slúžila aj slúži. Právny predchodca žalobcu, tak prejavil vôľu, aby cesta bola využívaná práve ako komunikácia, pričom na právny následok takto prejavenej vôle v podobe vzniku práva všeobecného užívania, bola bez právneho významu skutočnosť, že vlastník túto komunikáciu pôvodne zriaďoval predovšetkým alebo výlučne len pre potreby svoje, svojich zákazníkov alebo dodávateľov. Pokiaľ totiž dôjde na pozemku z vôle jeho vlastníka mimo uzavretých priestorov alebo objektov k zriadeniu účelovej komunikácie, nemôže už vlastník pozemku jednostranným vyhlásením zamedziť jeho všeobecné užívanie (viď rozsudok NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1862/2000) a takúto verejnú účelovú komunikáciu za neverejnú môže vyhlásiť len obec (§ 22 ods. 3 posledná veta zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov). Mesto Košice nad akékoľvek pochybnosti spornú komunikáciu za neverejnú nevyhlásila, pričom akcentovať v tejto súvislosti je potrebné ďalšie dve významné skutočnosti. Tou prvou je dôraz na prirodzené spoločenské očakávanie, že ako u pôvodného vlastníka pozemku pod komunikáciou (Československý štát) i u žalobcu ako akciovej spoločnosti s výlučnou majetkovou účasťou štátu je potrebné prístup k otázke verejného užívania cesty alebo pozemku, na ktorej je postavená, vnímať určite inak, ako je tomu u vlastníka rýdzo súkromnoprávnej povahy (porovnaj J. Spáčil a kol. Sousedská práva 5. aktualizované vydanie, Leges 2010 str. 138) a tou druhou je fakt, že s verejným charakterom spornej komunikácie sa celkom nepochybne počítalo pri povoľovaní a realizácii existujúcej rozsiahlej zástavby v celej lokalite, vo vzťahu ku ktorej táto cesta plní úlohu jednej prístupovej komunikácie (viď rozsudok NS SR č. 3 Sžo/5/2012). Vychádzajúc z týchto úvah súd uzavrel, že sporná prístupová cesta má charakter verejne prístupnej komunikácie vo vzťahu ku ktorej existuje všeobecné, a teda i žalovanému svedčiace právo užívania odvodené od cestného zákona. K argumentom žalobu, že všeobecné právo užívania zakladá cestný zákon len vo vzťahu k diaľniciam, cestám 1. triedy a k miestnym komunikáciám, uviedol, že tento právny názor nepovažuje za správny, pretože bol založený na účelovom výklade ustanovení cestného zákona zdôrazňujúcim systematicky odlišnú úpravu a tým i charakter účelových komunikácií oproti diaľniciam, cestám 1. triedy a miestnym komunikáciám, pri ktorých cestný zákon vo svojom ust. § 6 ods. 1 veta prvá výslovne upravuje právo každého tieto užívať obvyklým spôsobom na účely, na ktoré sú určené naproti tomu však nezohľadňujúcim, že verejný charakter, i keď na inom mieste a iným spôsobom legislatívneho vymedzenia, cestný zákon upravuje aj vo vzťahu k účelovým komunikáciám mimo uzavretých priestorov alebo objektov. Verejnosť účelových komunikácií pritom neznamená podľa úvahy súdu iné ako verejnoprávny charakter ich užívania pričom systematicky odlišná úprava práva všeobecného užívania oproti diaľniciam, cestám 1. triedy a miestnym komunikáciám je podľa názoru súdu vyvolaná len tým, že účelové komunikácie môžu byť, za splnenia zákonom predpokladaných podmienok i neverejné (účelové komunikácie v uzavretých priestoroch alebo v objektoch a účelové komunikácie, ktoré za neverejné vyhlási obec), na ktoré sa právo všeobecného užívania nevzťahuje (viď rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/85/2011). Existencia všeobecného práva užívania cestnej komunikácie podľa predpisov verejného práva vylučuje podľa záveru súdu neoprávnenosť zásahu žalovaného do vlastníckeho práva ako jednej z podmienok dôvodnosti negatívnej žaloby a preto súd návrh žalobcu smerujúci k ochrane jeho vlastníckeho práva, ako nedôvodný zamietol rozsudkom z 15.2.2016, ktorý po odvolaní sa žalobcu Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 1Co/291/2016 zo 14.6.2017 potvrdil, považujúc za správny a logický výklad ust. § 22 ods. 3 zák.č. 135/1961 Zb. súdom prvej inštancie. Pokiaľ toto ustanovenie delí účelové komunikácie na verejné a neverejné, pričom za neverejné označuje účelové komunikácie v uzavretých priestoroch, je logický vyústením záver, že ostatné účelové komunikácie, ktoré sa nenachádzajú v uzavretých priestoroch a objektoch, je treba považovať za verejné, teda všeobecne prístupné na užívanie na účel na ktorý boli určené. Na takomto závere nemení nič ani otázka vlastníckeho práva k takejto komunikácii. Užívanie verejnej cestnej komunikácie spôsobom, na ktorý bola táto určená nepredstavuje neoprávnený nárok do ústavného práva vlastníť majetok.

25. Odvolací súd v konkrétne prejednávanej veci dospel k záveru, že sa na ňu vzťahujú ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, konkrétne zák. č. 135/1961 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, a po výzve adresovanej stranám sporu podľa § 382 CSP, sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom vysloveným v rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 22/4/2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/291/2016 zo 14.6.2017, v zmysle ktorého sporná komunikácia je verejnou účelovou komunikáciou z dôvodov podrobne rozvedených v bode 24. odôvodnenia, a preto k nej existuje všeobecné, aj žalovanému svedčiace právo užívania podľa cestného zákona. Odvolací súd preto

rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým žalobu o uloženie povinnosti zdržať sa užívania nehnuteľnosti žalovaným zamietol, potvrdil ako vecne správne, aj keď z iných dôvodov ako súd prvej inštancie.

26. K návrhu žalobcu na prerušenie súdneho konania za účelom podania návrhu Ústavnému súdu Slovenskej republiky na konanie o súlade právnych predpisov s Ústavou, konkrétne na rozpor § 6 ods. 1 cestného zákona, resp. jeho časti, ktorá zaraďuje medzi pozemné komunikácie určené na všeobecné užívanie aj účelové komunikácie vo vlastníctve fyzických a právnických osôb s čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy SR odvolací súd uvádza, že podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") návrh na začatie konania.

27. Podľa právneho názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveného v uznesení sp. zn. IV. ÚS 127/2005 neakceptovanie návrhu účastníka konania na postup súdu podľa § 109 ods. 1 písm. b/ druhej vety Občianskeho súdneho poriadku (§ 162 ods. 1 písm. b/ CSP, pozn. odvolacieho súdu) nezakladá možnosť porušenia práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. K záveru o tom, že sú splnené podmienky na prerušenie konania podľa označeného zákonného ustanovenia, musí dospieť iba všeobecný súd. To, že všeobecný súd nepostupoval podľa § 109 ods. 1 písm. b/ druhej vety OSP, neznamená, že na základe toho došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S poukazom na judikatúru všeobecného súdnictva (R 53/1999) ústavný súd poznamenal, že prerušiť konanie podľa druhej vety ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b/ OSP možno len vtedy, ak konajúci súd dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. K tomuto záveru musí dospieť súd, a nie účastník konania. Podobne podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo/47/1996 z 22.7.1996 prerušiť konanie podľa cit. zák. ust. možno len vtedy, ak k záveru o nesúladnosti právnych predpisov dospel súd a nie účastník konania. Najvyšší súd v tejto veci tiež uviedol na adresu dovolateľov tvrdiacich, že bolo povinnosťou súdu podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. konanie prerušiť za účelom vyriešenia rozpornosti právneho predpisu s Ústavou Slovenskej republiky, že Ústava Slovenskej republiky v čl. 144 ods. 3, na ktorý nadväzuje § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p., súdu ukladá prerušiť konanie len v prípade, že sa domnieva, že iný právny predpis odporuje zákonu. Je preto nepochybné, že spomenutý postup súdu je viazaný na výsledok procesu tvorenia jeho názoru na prejednávanú vec i právnu úpravu, ktorej aplikácia prichádza do úvahy. Súd takto potom postupuje len vtedy, ak dospeje k názoru, svedčiacemu o existencii naznačeného rozporu. Potreba tohto postupu preto nie je daná v prípade, že o ústavnosti zákona má pochybnosti účastník, nie však prejednávajúci súd. Pokiaľ preto súd rozpor zákona s Ústavou alebo iným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, nezistí (či už preto, že tento rozpor neexistuje alebo preto, že si to neuvedomí) a konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. nepreruší, nejde o vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

28. Odvolací súd v prejednáwanej veci nezdieľa názor žalobcu o rozpore § 6 ods. 1 cestného zákona, resp. jeho časti, ktorá zaraďuje medzi pozemné komunikácie určené na všeobecné užívanie aj účelové komunikácie vo vlastníctve fyzických a právnických osôb s čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy SR, podľa ktorých každý má právo vlastniť majetok, vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu, resp. vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. Ako bolo už skôr konštatované, užívanie verejnej cestnej komunikácie spôsobom, na ktorý bola táto určená, nepredstavuje neoprávnený zásah do ústavného práva vlastniť majetok a k prípadnému obmedzeniu vlastníckeho práva dochádza len v nevyhnutnej miere. Odvolací súd preto zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP ako nedôvodný.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 os. 1 CSP a žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).